

ΟΜΙΛΙΑ
ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ. κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ Β΄
ΣΤΟ ΕΤΗΣΙΟ ΤΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ Κ.Ε.Δ.Ε.
Θεσσαλονίκη, 1 Δεκεμβρίου 2016
Συνεδριακό Κέντρο «Ιωάννης Βελλίδης»

«Ἐξουσία καί Διακονία. Συγκλίσεις καί Αποκλίσεις»

Παναγιώτατε Ἀγαπητέ ἐν Χριστῷ Ἀδελφέ,

Ἀξιότιμε κ. Πρόεδρε,

Ἀξιότιμοι κ. Ὑπουργοί,

Ἐκλεκτοί Ἄρχοντες,

Κυρίες καί Κύριοι Σύεδροι,

Ἀποτελεῖ ἰδιαίτερη τιμή πρὸς τὸ πρόσωπό μου καί ἐν τῷ προσώπῳ μου πρὸς τὴν Ἐκκλησία μας ἡ πρόσκλησή σας νὰ ὁμιλήσω στὸ Ἐτήσιο Τακτικὸ Συνέδριο τῆς Κεντρικῆς Ἐνώσεως Δήμων Ἑλλάδος, καί μάλιστα σέ εἰδική συνεδρία, προκειμένου νὰ ἀναπτύξω ἐν συντομίᾳ σκέψεις καί προβληματισμούς, οἱ ὁποῖοι εὐελπιστῶ νὰ δώσουν τὸ ἔναυσμα γιὰ γόνιμες ἐσωτερικὲς ζυμώσεις.

Τὸ γεγονός ἄλλωστε ὅτι ἰδιαίτερα ἡ μετανεωτερικὴ ἐποχὴ μας χαρακτηρίζεται ἀπὸ ὑψηλότετη ταχύτητα διαχείρισης πληροφοριῶν, ἀπὸ τὴν βελτίωση τῆς πρόσβασης στὴ γνώση, ἀπὸ πολυφωνία καί πλουραλισμό, καθιστᾷ ἀναγκαῖο τὸν διάλογο καί τὴν διαβούλευση μεταξὺ προσώπων καί θεσμῶν.

Πολλῶ δέ μᾶλλον ὅταν τὰ προβλήματα πού ταλανίζουν τόν σύγχρονο κόσμο χαρακτηρίζονται ἀπό ἰδιαίτερη συνθετότητα, πολυμορφία, μεταβλητότητα καί γί' αὐτό ἀπαιτοῦν ἀπό ὅλους τούς ὑπευθύνους δυνατότητα προσαρμογῶν, ἀλληλοκάλυψη καί θεσμική συνεργασία.

Μέσα σ' αὐτό τό κλίμα καί ὑπό αὐτό τό πρῖσμα ὁ λόγος τῆς Ἐκκλησίας, ἕνας λόγος σαρκωμένος ἀπό δισχιλιετῆ καί πλέον ἐμπειρία μέσα στήν ἱστορία τῆς οἰκουμένης καί συνάμα ἕνας λόγος ἔμπρακτος, διαρκῶς δηλαδή φανερούμενος μέ ἔργα ἀγάπης καί προσφορᾶς, μπορεῖ νά ἀποτελέσει μία οὐσιαστική συμβολή στίς ἐργασίες ἑνός Συνεδρίου αἰρετῶν ἐκπροσώπων τῆς τοπικῆς αὐτοδιοίκησης.

Ὁ θεσμός τῆς τοπικῆς αὐτοδιοίκησης κατά τόν Θεμιστοκλῆ Τσάτσο "εἶναι ἀσφαλῶς ἐκ τῶν θεμελιωδεστέρων τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καί, ἴσως, ὁ μᾶλλον ἐξυπηρετικός τῆς δημοκρατικῆς ὑφῆς τῆς ἑλληνικῆς πολιτείας"¹. Ἰδιαίτερα δέ ὁ πρῶτος βαθμός τοπικῆς αὐτοδιοίκησης, τόν ὁποῖο ἐκπροσωπεῖτε, θεσμός μέ σημαντικό ἱστορικό βάθος μέσα στόν συνταγματικό μας πολιτισμό, ἀποτελεῖ τόν πιό ἄμεσο φορέα δημόσιας ἐξουσίας, καθῶς βρίσκεται στήν πλέον ἀδιαμεσολάβητη σχέση μέ τόν λαό μας. Κάθε πολίτης τῆς χώρας μας εἶναι συγχρόνως καί δημότης ἑνός δήμου ἢ μιᾶς κοινότητας.

Καί εἶναι πολύ σημαντικό, κατάκτηση τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, ὅτι ὁ δημότης ἔχει τή δυνατότητα νά ἐκλέγει, νά ἐπιλέγει αὐτούς τούς ἀνθρώπους πού θά ἀναλάβουν γιά κάποιο χρονικό διάστημα νά ὑπουργήσουν, νά ὑπηρετήσουν τίς ἀνάγκες καί τὰ προβλήματά του.

Αὐτή ἀκριβῶς ἡ ἔκφραση τῆς δημοκρατικῆς ἀρχῆς διαφοροποιεῖ θεμελιωδῶς τόν θεσμό τῆς τοπικῆς αὐτοδιοίκησης ἀπό τόν θεσμό τῆς κρατικῆς ἀποκέντρωσης.

---

¹ Μελέται Συνταγματικοῦ Δικαίου, 1958, σ. 69.

Κατά τόν Δημήτριο Τσάτσο "ό θεσμός τῆς αὐτοδιοίκησης ὑπακούει στήν ἀρχή τῆς ἐπικουρικότητας, κατά τήν ὁποία ἡ ἔννομη ὀργάνωση τῆς κοινωνίας συντελεῖται μέ βάση τήν πρωταρχικότητα τῆς κατώτερης καί στενότερης ὀργανωμένης κοινωνικῆς μονάδας: ἄτομο, οἰκογένεια, δῆμος, κράτος, σύνδεσμος κρατῶν.

Ἡ κάθε φορά ἐπόμενη βαθμίδα ἀρμοδιότητας προκύπτει ἀπό τήν ἀδυναμία τῶν προηγούμενων βαθμίδων νά ἀντιμετωπίσουν μέ ἐπάρκεια τίς ἀνάγκες τους, καθῶς περιορίζονται στό δικό τους στενότερο πεδίο. Ἐκτός ὅμως ἀπό αὐτό, τό θεσμό τῆς αὐτοδιοίκησης τόν συνοδεύει καί ἡ ἀντίληψη, ὅτι οἱ φορεῖς του κατά τόπον ἢ καθ' ὕλην συγκεκριμένου κοινωνικοῦ συμφέροντος εἶναι οἱ φυσικοί διαχειριστές του. Φυσικός διαχειριστής τῆς «τοπικῆς ὑπόθεσης» εἶναι αὐτός πού ἔχει μόνιμο δεσμό μέ τόν συγκεκριμένο χῶρο, δηλαδή ὁ κάτοικος, ὁ λεγόμενος δημότης"².

Οἱ τρεῖς πυλῶνες πάνω στούς ὁποίους στηρίζεται ἡ τοπική αὐτοδιοίκηση περιγράφονται ρητά ἀπό τό Σύνταγμά μας, στό ἄρθρο 102, καί εἶναι:

- α) Ἡ ὀργανική αὐτοτέλεια,
- β) Ἡ προσωπική αὐτοτέλεια,
- καί γ) Ἡ οἰκονομική αὐτοτέλεια.

Ἐπίσης τό Σύνταγμα καθορίζει καί τό γενικό πλαίσιο τῶν σχέσεων μεταξύ Κράτους καί τοπικῆς αὐτοδιοίκησης.

Σκοπός ὅλων αὐτῶν τῶν διατάξεων εἶναι ἡ διοίκηση τῶν τοπικῶν ὑποθέσεων πρὸς ὄφελος τῶν πολιτῶν καί τῆς κοινωνίας.

Μέσα σέ αὐτό τό πλαίσιο παρέχεται καί ἡ δυνατότητα ἐξουσιαστικῆς ἐπιβολῆς μέσα ἀπό τό νόμο καί τίς κυρώσεις πού αὐτός προβλέπει ὅταν οἱ δημότες-πολίτες δέν συμμορφώνονται μέ τίς ἐπιταγές, πού ὁ νόμος ὀρίζει καί ἡ διοίκηση ἐκτελεῖ.

---

² Σύνταγματικό Δίκαιο, τόμος Β', σελ. 399.

Αυτή ή θεσμική έξουσία, όπως και κάθε άλλη συνταγματικά και δημοκρατικά αναγνωρισμένη και κατοχυρωμένη έξουσία μέσα στο πολιτειακό μας status, υπάρχει για να υπηρετεί τον άνθρωπο, τις ανάγκες του, τα προβλήματά του και να διασφαλίζει ποιότητα ζωής και όμαλές συνθήκες για την ανάπτυξη της προσωπικότητάς του και για την όμαλή λειτουργία της κοινωνικής συμβίωσης.

Κάθε άλλη στόχευση μιᾶς θεσμικῆς έξουσίας ἀποτελεῖ ἐκτροπή, δημοκρατικό ἐκτροχιασμό, ἄκρως ἐπικίνδυνο για τούς πολίτες και τήν κοινωνία.

Στόν ἄνθρωπο ὅμως ἀπευθύνεται και ή Ἐκκλησία. Στόν κάθε ἄνθρωπο ἀνεξαιρέτως. Στίς ἀνάγκες του, στίς ἀναζητήσεις του, στόν πόνο του, στίς δυσκολίες του, στά μεγάλα ή μικρά ζητήματα τῆς ὑπαρξῆς του.

Σέ αὐτόν τόν ἄνθρωπο ἀπευθύνεται ὁ Χριστός μας δίνοντας τούς ὅρους και τά ὅρια, για να μπορέσει ὁ ἄνθρωπος να ζήσει τήν ὄντως ζωή: *«ἀγαπήσεις Κύριον τόν Θεόν σου ἐν ὅλη τῇ καρδίᾳ σου και ἐν ὅλη τῇ ψυχῇ σου και ἐν ὅλη τῇ διανοίᾳ σου. αὕτη ἐστὶ πρώτη και μεγάλη ἐντολή. δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ· ἀγαπήσεις τόν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος και οἱ προφῆται»*.

Ἐλο τό νόημα τῆς ζωῆς, ἄρα και ή φύση τῆς Ἐκκλησίας, βρίσκεται σέ αὐτήν τήν προοπτική ζωῆς. Στήν ἀγαπητική κοινωνικότητα και κινητικότητα τόσο στήν κάθετη ὅσο και στήν ὀριζόντια διάστασή της. Ἐνας κόσμος πού μπορεῖ να στρέψει τήν ἐλευθερία του στήν ἀγάπη πρὸς τόν Θεό και στήν ἀγάπη πρὸς τόν ἄλλον ἄνθρωπο εἶναι ή Ἐκκλησία.

Αὐτό τό στοιχεῖο διαφοροποιεῖ οὐσιωδῶς τήν Ἐκκλησία ἀπό ὀποιοδήποτε ἄλλο θεσμό τοῦ κόσμου τούτου, γι' αὐτό και πολλές φορές εἶναι δύσκολο σέ πολλούς να καταλάβουν και να κατανοήσουν τήν Ἐκκλησία, και συγχρόνως πολύ εὔκολο να τήν παρεξηγήσουν, να τήν δοῦν μέ ἐπιφυλακτικότητα, να τήν ἀντιμετωπίσουν μέ καχυποψία.

Ἀσφαλῶς ἐμεῖς δέν παρεξηγοῦμε αὐτοὺς πού δέν μποροῦν νά μᾶς καταλάβουν καί νά μᾶς ἀποδεχθοῦν. Δέν εἶναι εὐκόλο κανεῖς νά κατανοήσει ὅτι μπορεῖ νά ὑπάρχει ἓνας θεσμός πού ἐνῶ τόσο πολύ μπορεῖ καί ὀφείλει νά ὁμοιάζει ἐξωτερικά μέ ὅλους τούς ἄλλους θεσμούς – νά ἔχει συγκεκριμένη θέση στό πολιτειακὸ status, νά ἔχει (αὐτο)διοίκηση, ἐσωτερικὸ δίκαιο καί κανονιστικὴ νομοθεσία, δομὴ καί ὀργάνωση, οἰκονομικὴ αὐτοτέλεια καί τεχνογνωσία, κατηρτισμένο προσωπικὸ καί ἐξειδικευμένα στελέχη – καί συγχρόνως μπορεῖ καί ὀφείλει νά διαφέρει τόσο πολύ ἀπὸ ὅλους τούς ἄλλους θεσμούς, διότι ἀσκεῖ μία καί μοναδικὴ ἐξουσία: τὴν ἐξουσία νά ἀγαπᾷ. Νά ἀγαπᾷ ὀλοκληρωτικὰ τόν Θεό καί ἀπροϋπόθετα τόν ἄνθρωπο.

Τό πλαίσιο καί τὰ ὅρια τοῦ ρόλου μας μέσα στήν ζωὴ τοῦ κόσμου, μᾶς τὰ ἔθεσε ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας:

«ὅς ἐάν θέλη γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος, καί ὅς ἐάν θέλη ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος· καί γάρ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καί δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντί πολλῶν»³.

Μέ πυξίδα αὐτὴ τὴν διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ μας προσανατολίζεται ἡ Ἐκκλησία μας καί στό ραγδαῖα μεταβαλλόμενο περιβάλλον τῆς παρούσης ἐποχῆς. Ἐκκοσμίκευση, φονταμενταλισμοί, ἐθνικισμοί, οἰκολογικὴ κρίση, φτώχεια, πόλεμοι, προσφυγιά, ἄσκηση κάθε μορφῆς βίας, οἰκονομικοὶ ἀνταγωνισμοί, σύγκρουση συμφερόντων, μηδενιστικὴ σχετικοκρατία, δικαιωματοκεντρισμός εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τοῦ σπαρασσόμενου κόσμου μας.

Ἅπαντὰ τὰ χαρακτηριστικὰ δέν φοβίζουσι τὴν Ἐκκλησία μας, ἀλλὰ ἀντίθετα ἀποτελοῦν μία πρόκληση γιὰ νά προσφέρει τὴν διακονία τῆς.

---

³ Κατὰ Μάρκον 10, 43-45.

Ίδιαίτερα δέ ή πολυεπίπεδη κρίση πού μαστίζει τά τελευταία ιδίως χρόνια τήν πατρίδα μας, μέ τήν βαθεία οικονομική ύφεση και τά παρεπόμενά της, φανέρωσε μέ τόν πλέον έμφαντικό τρόπο ότι ή Έκκλησία είναι στην κυριολεξία ή τροφός αυτού του έθνους, ή στοργική μάνα, ή άνοικτη και εύσπλαχνική άγκαλιά, τό "πανδοχεϊον" της άγάπης, στό όποιο χωροϋν οί πάντες και κυρίως οί πονεμένοι και άναγκεμένοι άνθρωποι, οί άναξιοπαθοϋντες, οί πτωχοί, οί άστεγοι, οί πρόσφυγες, όλοι οί έλάχιστοι άδελφοί του Κυρίου των όποιων πλήττεται ή άξιοπρέπεια και διακυβεύεται πολλές φορές αυτό καθ' έαυτό τό δικαίωμα στην ζωή.

Χάριν αυτών των ανθρώπων ύπάρχουν και λειτουργοϋν οί δομές της Έκκλησίας, οί όργανισμοί της, τά ιδρύματά της.

Η «ΑΠΟΣΤΟΛΗ», ό κεντρικός φιλανθρωπικός όργανισμός της Αρχιεπισκοπής μας, μέ τίς έπιμέρους δομές της, τά Γενικά Φιλόπτωχα Ταμεία των Ίερών Μητροπόλεων, τά χιλιάδες Ένοριακά Φιλόπτωχα Ταμεία, τά χιλιάδες Κέντρα Ένοριακής Άγάπης, τά ευαγή Ίδρύματα της Έκκλησίας μας διακονοϋν μέ θυσιαστική άγάπη τόν άνθρωπο.

Αυτή τήν στιγμή σε όλη τή χώρα λειτουργοϋν 3.738 μονάδες, ένω τό σύνολο των έπωφελουμένων φθάνει τά 1.267.147 πρόσωπα.

Τό 2015 μόνο τό ποσό πού δαπανήθηκε από τήν Έκκλησία για τό έργο της άγάπης έφθασε στα 126.041.801,73 Ευρώ.

Μόνο στην Ίερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών, μέσα από τίς ένορίες και τά προγράμματα της Αποστολής, έχουν διανεμηθεί τά τελευταία έξι (6) χρόνια 22.644.704 μερίδες φαγητού, οί όποιες προσφέρθηκαν σε ανθρώπους ανεξαρτήτως φύλου, θρησκείας και έθνικότητας.

Στην Ίερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών, ή όποία καλύπτει μία έδαφική δικαιοδοσία δεκατεσσάρων συνολικά δήμων λειτουργοϋν από τήν Έκκλησία 13 γηροκομεία, 5 Στέγες φιλοξενίας άστέγων, 3 Βρεφονηπιακοί Σταθμοί, τό Καρέλλειο Ίδρυμα της «Αποστολής» για τό Alzheimer, τό Ίδρυμα Κόκκορη μέ Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για παιδιά μέ

σύνδρομο Down, τό Κέντρο Στήριξης Οικογένειας τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἡ Ἑστία Ἀσυνοδευτῶν Ἀνηλίκων Προσφύγων τῆς «Ἀποστολῆς», τό «Δημήτρειο» Κέντρο Δημιουργικῆς Ἀπασχόλησης Παιδιοῦ στό Μοσχάτο τῆς «Ἀποστολῆς», δύο Κοινωνικά Φαρμακεῖα, Κοινωνικά Φροντιστήρια καί πολλές ἀκόμη δομές καί προγράμματα, ὅπως τό μεγάλο πρόγραμμα διανομῆς πακέτων τροφίμων τῆς «Ἀποστολῆς», τά προγράμματα γιά τίς πολύτεκνες οἰκογένειες, τά προγράμματα διανομῆς ρουχισμοῦ, τά προγράμματα τῆς στήριξης τῶν ἀστέγων καί πολλά ἄλλα.

Σέ συνεργασία μέ τούς δήμους λειτουργοῦν ἐπιτυχῶς Κοινωνικά Παντοπωλεῖα καί Κοινωνικά Ἰατρεῖα, ἐνῶ ἰδιαίτερα ἀξίζει νά τονίσουμε τήν ἄριστη συνεργασία μας μέ τόν Ἰατρικό Σύλλογο Ἀθηνῶν, ὅπου περισσότεροι ἀπό 400 ἐθελοντές ἰατροί παρέχουν τήν διακονία τους στό Ἰατρεῖο τῆς Κοινωνικῆς Ἀποστολῆς γιά τή διακονία τῶν ἐνδεῶν ἀδελφῶν μας.

Στό ἴδιο πλαίσιο συνεργασίας καί τό πρόγραμμα συλλογῆς φαρμάκων γιά τίς ἀνάγκες τῶν νοσούντων ἀδελφῶν μας.

Τέλος, θά ἤθελα νά σημειώσω καί τό σπουδαῖο πρόγραμμα τῆς «Ἀποστολῆς» σέ συνεργασία μέ διεθνεῖς ἀνθρωπιστικούς ὀργανισμούς, τό ὁποῖο ἀναπτύσσεται αὐτήν τήν περίοδο, γιά τήν ἐκπαίδευση καί κοινωνική ἐνσωμάτωση ἑκατοντάδων ἀνηλίκων προσφύγων, παιδιοῦν ἡλικίας ἀπό 3 ἕως 16 ἐτῶν, κυρίως στήν Ἥπειρο καί στήν Μακεδονία, ἀλλά καί ἄλλοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία μας, Κυρίες καί Κύριοι, βλέπει τόν ἄνθρωπο. Μέ αὐτό τό βλέμμα ἀπευθύνεται σέ κάθε θεσμό, σέ κάθε δημόσιο ἢ ἰδιωτικό φορέα, σέ κάθε πρόσωπο, στόν κάθε ἄνθρωπο καλῆς προαιρέσεως καί προθέσεως, σέ ὅλους ἀνεξαιρέτως, καί ζητᾷ σύγκλιση, συνεργασία, συνοδοιπορία, συναντίληψη καί συναλληλία.

Ἡ ἱστορία καί ἡ ἐμπειρία τοῦ καθενός ἀπό ἐμᾶς ἔχει ἀποδείξει ὅτι ἡ συμπόρευση καί ἡ συνεργασία φέρνει ὠφέλιμα ἀποτελέσματα, οἰκοδομεῖ κλίμα ἐμπιστοσύνης, ἐνότητας καί συμβάλλει στήν πρόοδο.

Μέ τήν χάρη τοῦ Θεοῦ ἀξιόνομαι νά συμπληρώνω 50 χρόνια στήν διακονία τοῦ λειτουργήματός μου καί στήν ἐμπειρία τῆς διοίκησης καί διαχείρισης τῶν κοινῶν.

Ἔχω πολλά παραδείγματα νά καταθέσω θετικά καί ἀρνητικά. Παραδείγματα συγκλίσεων ὅπου ὀδήγησαν σέ θαυμαστά ἀποτελέσματα καί παραδείγματα ἀποκλίσεων ὅπου ὀδήγησαν σέ φθορά, σέ παρακμή, σέ χρονοτριβές καί ἐν τέλει σέ στασιμότητα.

Ἐνθυμοῦμαι δύο περιπτώσεις, εἰδικά στό θέμα τῆς συνεργασίας μέ τήν τοπική αὐτοδιοίκηση, ἀπό τήν διακονία μου ὡς Μητροπολίτης Θηβῶν καί Λεβαδείας.

Μία περίπτωση καλῆς συνεργασίας ἡ ὁποία ὀδήγησε σέ ἕνα μοναδικό ἔργο, τό Γηροκομεῖο τῆς Λιβαδειᾶς, ἀπό τά καλύτερα στήν Εὐρώπη.

Καί μία περίπτωση δυσαρμονίας καί ἔλλειψης συνεργασίας, τό ἔργο τοῦ Ἐπισκοπεῖου, τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τῆς Δαύλειας, τό ὁποῖο γιά νά ὀλοκληρωθεῖ χρειάστηκαν περισσότερα ἀπό 18 χρόνια!

Ἀσφαλῶς μπορούμε νά ἀναφέρουμε ἀντίστοιχα πάμπολλα παραδείγματα ἀπό τίς ἐμπειρίες μας ὁ καθένας.

Τό θέμα δέν εἶναι νά ἀναμνησκάζουμε τό παρελθόν, ἀλλά νά κοιτᾶμε τό τώρα καί πῶς θά πορευθοῦμε στό αὔριο.

Θά κινηθοῦμε μέ ἰδιοτέλειες, μέ ἐγωισμούς, μέ διαιρέσεις, μέ μικρότητες, ἢ μέ ἐνότητα, συνεργασία καί σύμπλευση;

Ἡ Ἐκκλησία μας σταθερά μένει προσηλωμένη στήν δεύτερη ἐπιλογή, στήν ἐνότητα καί συνεργασία.

Ἀλλιῶς εἶναι ἀδιανόητο νά μὴν διακονοῦμε μέ αὐτόν τόν τρόπο τόν ἄνθρωπο, εἰδικά μάλιστα σέ αὐτήν τήν τόσο δύσκολη καμπή τῆς ἱστορίας μας.

Πολλοί ἐσφαλμένα νομίζουν ὅτι ἡ Ἐκκλησία διεκδικεῖ γιά τόν ἑαυτό της μερίδιο ἐξουσίας. Νομοθετικῆς ἐννοοῦν; Ἐκτελεστικῆς ἐννοοῦν; Δικαστικῆς ἐννοοῦν; Δέν τό διευκρινίζουν. Εἶναι καί αὐτό ἄλλωστε ἕνα ἰδεολόγημα, ὅπως πολλά ἄλλα τά ὅποια ταλαιπώρησαν καί στό παρελθόν καί ταλαιπωροῦν καί σήμερα τήν πολύπαθη πατρίδα μας.

Κι ὅμως ἡ Ἐκκλησία μας δέν διεκδικεῖ καμία ἐξουσία καί καμία δύναμη. Δύναμή της εἶναι ἡ θυσιαστική της ἀγάπη καί αὐτό πού ζητοῦμε καί θέλουμε εἶναι ἀνεμπόδιστα καί ἀπρόσκοπτα νά θυσιαζόμαστε καί ὄχι νά θυσιάζουμε, νά διακονοῦμε καί ὄχι νά ἐξουσιάζουμε, νά προσφέρουμε καί ὄχι νά παίρνομε, νά ξεκουράζουμε τόν κάθε ἄνθρωπο, νά ἀγαπᾶμε καί νά ἐνώνουμε.